

Takt och hållning

– en relationell studie om *det oberäkneliga* i matematikundervisningen

Avhandlingen tar sin utgångspunkt ur barnkonventionen och undersöker möjligheter och hinder för barn att delta i demokratiska undervisningsrelationer. Det är en mikroetnografisk studie som bidrar till fältet inklusion genom att utforska det Biesta beskriver som *det oberäkneliga*. Intresset är riktat mot hur lärare-elevrelationer empiriskt tar sig uttryck i undervisning. I närgående videofilmning följs 4 matematiklärare i grundskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola. Syftet är att utifrån ett relationellt perspektiv ge ökad förståelse för och kunskap om lärares gensvar i interpersonell kommunikation med elever i situerad undervisning.

Studien visar i detaljrika beskrivningar hur lärare relaterar till elever. Det är undervisningsmiljöer där elever beskriver sina relationer till lärarna som respektfulla och tillitsfulla. Lärarna har en öppen och tolerant hållning där det nya som elever frambringar tas emot och kan passera in i dialogen. I nuet framträder lärarens blick, tonfall och gester som en sinnlig estetisk improvisation som förstås i termer av Lövlies *takt*. Mikroanalysen synliggör hur lärares pedagogiska takt och taktfullhet kan skapa rum för elever att få tala med sina unika röster. Resultatet visar att lärares pedagogiska takt kan möta *det oberäkneliga*, en pedagogisk dimension av stor betydelse i matematikundervisning.

Avhandlingen lyfter fram mellanmänniska aspekter av läraryrket och vad det innebär att undervisa. Studien väcker frågor om mellanmänniska värden i en tid där man talar om utbildning med fokus på den pedagogiska processens effektivitet. Resultatet ger insikt om att mötet i nuet med unika barn inte kan evidensbaseras. Studien visar på *det oberäkneliga* som ett relationellt alternativ, där mötet med annanhet och skillnad är en ofärdig process som måste levas varje dag.

Ann-Louise Ljungblad har många års erfarenheter av läraryrket. Hon har arbetat på Specialpedagogiska skolmyndigheten med ansvar för det nationella projektet *Matematiksvårigheter i en inkluderande miljö*. I dag är hon verksam vid institutionen för pedagogik och specialpedagogik vid Göteborgs universitet. Hennes forskningsintresse är i huvudsak inriktat på inklusion och matematik med särskilt intresse för pluralism och annanhet, samt barnkonventionen.

ISBN 978-91-7346-859-6 (print)
ISBN 978-91-7346-860-2 (pdf)
ISSN 0436-1121

Ann-Louise Ljungblad

TAKT OCH HÅLLNING

Takt och hållning

– en relationell studie om *det oberäkneliga* i matematikundervisningen

Ann-Louise Ljungblad

GÖTEBORGS UNIVERSITET
ACTA UNIVERSITATIS GOTHOBURGENSIS